

ІМКЛІВЫ ЎЗЛЁТ

3 канвеера Мінскага трактарнага завода сышло больш 250 000 трактараў.

Пракаментыраваць гэты факт карэспандэнт «Известий» В. Плешавеня папрасіў сакратара ЦК Кампартыі Беларусі Д. Філімонава. Вось што ён паведаміў:

Вялікі Ленін марыў аб ста тысячках трактараў для вёскі. І вось толькі адна Беларусь — у мінулым адсталая ўскраіна царскай Расіі — дала краіне больш чвэрці мільёна машын. Гэта яскравае сведчанне вялікай перавагі нашай сацыялістычнай сістэмы, якая адкрыла поўную прастору для развіцця вытворчых сіл краіны.

Дзякуючы ленінскай нацыянальнай палітыцы, Беларусь стала квітнеючай рэспублікай з магутнай індустрыяй. Прадукцыя нашых заводаў шырока вядома ў Савецкай краіне і за рубяжом. Тыя ж трактары «Беларусь» убачыш і ў маладых краінах Афрыкі, і на палях братняй Кубы, і ў многіх іншых дзяржавах Азіі, Еўропы. Гэта машына — майстар на ўсе рукі. Яна патрэбна не толькі земляробам, але і будаўнікам, лесаводам, разведвальнікам.

Па суседству з трактарным заводам раскінулася другое вядомае прадпрыемства нашай прамысловасці — падшыпнікавы завод. Недалёка той час, калі ён стане заводам-аўтаматам. Калектыву яго ўмела знаходзіць і пускае ў ход рэзервы вытворчасці. Датэрмінова, яшчэ да XXII з'езда КПСС, выкананы сямігадовы план мадэрнізацыі абсталявання, дзейнічаюць чатыры вялікія аўтаматычныя лініі і некалькі малых. Вось-вось уступіць у строй першы ў рэспубліцы цэх-аўтамат. Што датычыцца якасці прадукцыі, то можна сказаць: даўгавечнасць шарыкападшыпнікаў ужо ў два з палавінай раза перавышае намечаную.

Я расказаў толькі пра два прадпрыемствы Заводскага раёна. Гэта зусім новы раён Мінска, які вырастае пасля вайны. Апрача трактарнага і шарыкападшыпнікавага завода, тут ёсць і іншыя гіганты, абсталяваныя сучаснай тэхнікай, — аўтаматныя, аўтаматычныя лініі і агрэгатных станкоў, мотавеласіпеды, запасных частак да сельскагаспадарчых машын. Напярэдадні пуску магутны матарны завод.

Цяпер прадпрыемствы толькі аднаго гэтага раёна даюць прамысловай прадукцыі амаль у пяць разоў больш, чым уся Беларусь у 1913 годзе. Валавая прадукцыя прамысловасці Беларускай ССР у 1961 годзе павялічылася ў 38,5 раза ў параўнанні з 1913 годам.

Характэрны і такія параўнанні. У Беларусі выпускаецца на тысячу жыхароў грузавых машын больш, чым у Італіі, трактараў больш, чым у Злучаных Штатах Амерыкі і Францыі, а матацыклаў больш, чым у Англіі і Заходняй Германіі.

У Заводскім раёне нарадзіліся выдатныя пачыны, якія былі падхоплены ў многіх месцах. Героі Сацыялістычнай Працы Віташкевіч і Алексіевіч адмовіліся ад паслуг наладчыкаў і рамонтных рабочых. Іх ініцыятыву падхапілі тысячы паслядоўнікаў. Майстар «Залатыя рукі» Патаповіч пачаў добрую справу — стаў вучыць моладзь майстэрству і навучыў ужо сотні навічкоў. Яго пачын горача падтрымалі многія кадравыя рабочыя.

У гады другой сусветнай вайны фашысты падверглі Беларусь нябачанаму разбурэнню. Яны разбурылі звыш дзесяці тысяч прамысловых прадпрыемстваў. Здарылася б такая бяда ў царскі час, Беларусь не ўзнялася б з попелу і руін за сотні год. Але мы жывём у новую эпоху! Менш чым за пяць год рэспубліка не толькі дасягнула даваеннага ўзроўню развіцця эканомікі, але і пераўзышла яго. Гэта было спраўды адраджэнне казачнай птушкі Фенікс. Яно здзейснілася дзякуючы ленінскай нацыянальнай палітыцы Камуністычнай партыі, братняй дружбе народаў нашай сацыялістычнай Радзімы. Шчодрыя рукі бескарыслівых сяброў дапамаглі нам аправіцца ад бяды і ўпэўнена крочыць у будучае. У адзінай сям'і ўсе савецкія рэспублікі мацнеюць з дня ў дзень, паспяхова ідуць наперад да заветнай мэты — камунізма.

Работнікі прамысловасці Беларусі ўносяць свой уклад у вялікую справу будаўніцтва камунізма ў нашай краіне. За тры гады сямігадкі аб'ём валавай прадукцыі прамысловасці павялічыўся на 41,5 працэнта супраць 26,9 працэнта, прадугледжаных кантрольнымі лічбамі сямігадовага плана. Ужо ў мінулым годзе каля ста прадпрыемстваў дасягнулі ўзроўню вытворчасці, прадугледжаных на 1965 год. Нарошчванне тэмпаў працаваецца і ў бягучым годзе.

Калектывы прадпрыемстваў і будоўляў узмацняюць барацьбу за датэрміновае выкананне сямігадовага плана. Яны перагледзелі свае сацыялістычныя абавязальствы і вырашылі дасягнуць аб'ёмаў вытворчасці, запланаваных на канец сямігадкі, не на год раней, як меркавалася, а на два гады, гэта значыць у 1963 годзе. Заданне сямігадкі па росту вытворчасці працы вырашана выканаць за пяць з палавінай год.

«Известия», 4 кастрычніка 1962 г.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 81 (665)

Кастрычнік 1962 г.

Год выдання 8-ы

НАРОДЫ ЧАКАЮЦЬ НЕ СЛОЎ, А ДОБРЫХ СПРАЎ

**Выступленне кіраўніка дэлегацыі
Беларускай ССР К. В. Кісялёва у агульнай
дыскусіі на пленарным пасяджэнні
XVII сесіі Генеральнай Асамблеі ААН
5 кастрычніка 1962 года**

Пан старшыня!
У сувязі з тым, што на гэтай сесіі я выступаю першы раз, дазвольце мне ад імя беларускай дэлегацыі павіншаваць Вас з выбраннем на гэту высокую пасаду.

Панове дэлегаты! Дэлегацыя Беларускай ССР, таксама як і выступаўшыя да мяне прадстаўнікі іншых краін, лічыць неабходным выказаць сваю думку па асноўных пытаннях сучаснага міжнароднага становішча і спыніцца на тых задачах, якія стаяць перад Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый, зыходзячы з таго, што галоўнай мэтай ААН з'яўляецца ўмацаванне міру і міжнароднай бяспекі.

Прайшло ўжо семнаццаць год з часу сканчэння другой сусветнай вайны і падпісання Статута ААН у Сан-Францыска. Як вядома, народы ўсяго свету ўскладалі вялікія надзеі на ААН, чакалі ад яе канкрэтных і эфектыўных дзеянняў на карысць міру, але, на жаль, прыходзіцца канстатаваць, што ААН не апраўдала такіх надзей. З першых дзён практычнай дзейнасці ААН пачало высвятляцца, што ўрады ЗША, Англіі, Францыі і некаторых іншых заходніх краін ігнаруюць найбольш важныя артыкулы Статута. Пускаючы ў ход машыну галасавання, яны правалілі рад важнейшых прапаноў, накіраваных на ўмацаванне бяспекі народаў. З гэтай прычыны ААН да гэтага часу не змагла вырашыць такія сур'ёзныя пытанні, як разбраенне, забарона атамнай і вадароднай зброі і рад іншых актуальных праблем. Народы ўсіх краін хацелі б спадзявацца на тое, што цяперашняя сесія Генеральнай Асамблеі будзе актыўна садзейнічаць вырашэнню праблем, пагражаючых ваеннай небяспекай.

Як вядома, прадстаўнікі сацыялістычных, а таксама многіх нейтралістычных краін упарта дабіваліся і дабіваюцца ў ААН прыняцця рэальных рашэнняў, накіраваных на аслабленне

міжнароднай напружанасці, на прадухіленне вайны, на павышэнне аўтарытэту ААН. Натаўскі агрэсіўны блок на чале з ЗША, наадварот, імкнецца ператварыць ААН у сумнай памяці Лігу нацый. Мы не павінны дапусціць такога становішча. Мы павінны зрабіць усё магчымае, каб у рамках ААН з поспехам супрацоўнічалі ў інтарэсах міру і працівання народаў усе дзяржавы, незалежна ад іх грамадска-палітычнага ладу. Мы павінны даць рашучы адпор тым, хто ставіць пад сумненне адзіны сродак выратавання чалавецтва ад катастрофы — мірнае суіснаванне, рашуча падтрымліваемае ўсім прагрэсіўным чалавецтвам.

Міністр замежных спраў Англіі лорд Х'юм, выступаючы тут 27 верасня г. г., аб'явіў, што мірнае суіснаванне — гэта, маўляў, «палітычная барацьба, падтрымліваемая сілай», з дапамогай якой «камуністы імкнуцца навіязаць сваю сістэму астатняму свету».

Ясна, што прадстаўнік Англіі дарэмна спрабуе дыскрэдытаваць ідэю мірнага суіснавання, адобраную большасцю краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. Што ж датычыць яго сцвярджэнняў аб «імкненні камуністаў навіязаць сваю сістэму астатняму свету», то прапагандысцкі характар такога сцвярджэння неаднаразова выкрываўся Савецкім Саюзам і іншымі сацыялістычнымі краінамі. Кіраўнік Савецкага ўрада М. С. Хрушчоў з высокай трыбуны Сусветнага кангрэсу за ўсеагульнае разбраенне і мір у ліпені гэтага года яшчэ раз падкрэсліў, што Савецкаму Саюзу «чужая палітыка развязвання сусветнай вайны для перамогі камуністычнай ідэалогіі». Сцвярджэнні пана Х'юма паказ-

ваюць, што ён, як і прадстаўнікі іншых заходніх дзяржаў, згодзен толькі на такі свет, у якім народы не змагаюцца з супрацьгоні ўзбраенняў, супраць залежнасці ад імперыялістычных манопалій, не разбуралі б ганейнай каланіяльнай сістэмы, не патрабавалі б перамен, накіраваных на ўздэм іх матэрыяльнага і культурнага ўзроўню.

Прадстаўнік ЗША пан Стывенсан у сваім выступленні тут 20 верасня г. г. беспаспяхова, хоць і не ўпершыню, спрабаваў стварыць уражанне, што адказнасць за абвастрэненне міжнароднай абстаноўкі ляжыць на сацыялістычных краінах. Ён абішоў канкрэтыя разгляд найважнейшых пытанняў міжнароднага становішча і сьвядома змаўчаў аб тым, што іменна ЗША парушаюць прынцыпы ААН, ствараючы сваімі дзеяннямі пагрозу развязвання тэрмаядзернай вайны. Амерыканскі друк у прапагандысцкіх мэтах спрабаваў паказаць справу так быццам бы прамова прадстаўніка ЗША была «прымірыцельнай», ледзь не накіраванай на аслабленне міжнароднай напружанасці. Між тым гэта непрыкрытая фальсіфікацыя вядома ўсім, хто аб'ектыўна падшоў да ацэнкі выступлення прадстаўніка ЗША. Прадстаўнік ЗША не ўнёс ніводнай канкрэтнай прапановы па вырашэнню спрэчных міжнародных пытанняў і тым самым не садзейнічаў стварэнню на гэтай сесіі атмасферы супрацоўніцтва.

Асабліва дзіўна прагучала заява прадстаўніка ЗША адносна Кубы: «Урад Кубы пры маральнай і матэрыяльнай падтрымцы звонку, — заяўляе пан Стывенсан, — праводзіць кампанію падрыўной работы і знесцелення сваіх суседзяў у Заходнім паўшар'і». Здзіўляе тое, што гэта гаворыцца ў той час, калі ўрад ЗША вядзе раз'юшаную кампанію супраць Кубы і заклікае лацінаамерыканскія краіны, як паказала сустрэча міністраў замежных спраў краін ААД, што адбылася 2—3 кастрычніка г. г. у Вашынгтоне, прыняць удзел у новай антыкубінскай змове. Амерыканскія каланізатары мараць аб аднаўленні страчанага ім панавання на Кубе, аб ператварэнні Кубы ў цукровы прыдатак эканомікі ЗША.

Нельга прайсці міма заявы прэзідэнта Кенедзі і кангрэса аб тым, што ЗША зробіць ваенны напад на Кубу, калі ім здасца, што Куба можа пагражаць іх інтарэсам і пранікненнем, як яны гавораць, «марксісцка-ленінскага кубінскага рэжыму» ў якую-небудзь іншую краіну Лацінскай Амерыкі. Хто паверыць, што 7-мільённы кубінскі народ пагражае сваім суседзям па Заходняму паўшар'ю, якія налічваюць больш як 400 мільёнаў чалавек? Безгрунтоў-

Новыя трактары «Беларусь» на пагрузачнай пляцоўцы.

Фота І. Змірнова

НАРОДЫ ЧАКАЮЦЬ НЕ СЛОЎ, А ДОБРЫХ СПРАЎ

(Пачатак на 1-й стар.)

ная шуміха аб агрэсіўных намерах Кубы патрэбна амерыканскім кіруючым колам для таго, каб скрыць свае ўласныя агрэсіўныя задумы супраць рэвалюцыйнай Кубы. З паведамленняў друку вядома, што, акрамя ўзброеных сіл, якія знаходзяцца на вайскавай базе Гуантанама, поблізу ад кубінскіх берагоў сканцэнтраваны буйныя ваенна-марскія сілы ЗША, якія ў любы момант гатовы прыняць удзел у ваенных дзеяннях супраць Кубы. Апублікаван спіс больш чым 20 ваенных баз у такіх краінах, як Гватэмала, Нікарагуа, Дамініканская рэспубліка, Панама, Гаці, Пуэрта-Рыка, з якіх плануецца напад на Кубу. Ясна, што ваенныя мерапрыемствы, рыхтуемыя супраць Кубы, накіраваны і супраць нацыянальна-вызваленчага руху ўсіх лацінаамерыканскіх народаў.

Не словы, а шматлікія бесспрэчныя факты сведчаць аб тым, што амерыканская кампанія ў ЗША — не ізаляваная з'ява, а адлюстраванне неабсячнага курсу ЗША, які заключаецца ў падрыхтоўцы прэвентыўных войнаў супраць краін, грамадскі лад якіх не падабаецца амерыканскім кіруючым колам. Дазволены спытацца, хто даў ім права рыхтаваць агрэсію супраць краін, якія не хочуць гнуць спіны перад Злучанымі Штатамі? Хто даў ім права рабіць замах на суверэнітэцтва народаў, якія адкідаюць амерыканскі лад жыцця? Такага права ім ніхто не даваў.

У вядомай заяве ТАСС ад 12 верасня г. г. Савецкі ўрад звярнуў увагу міжнароднай грамадскасці на вельмі небяспечны, правакацыйны характар агрэсіўнай прапаганды ў ЗША супраць Кубінскай Рэспублікі. У заяве ТАСС, як вядома, указвалася:

«Мы гаварылі і паўтараем, што калі будзе развязана вайна, калі агрэсар нападзе на тую ці іншую дзяржаву і гэта дзяржава звернецца за дапамогай, то Савецкі Саюз мае магчымасць са сваёй тэрыторыі дапамагчы любой міралюбівай дзяржаве, і не толькі Кубе. І ніхай ніхто не сумняваецца ў тым, што Савецкі Саюз такую дапамогу акажа, як у 1956 годзе ён быў гатовы аказаць ваенную дапамогу Егіпту ў часе англафранка-ізраільскай агрэсіі ў раёне Суэцкага канала».

Савецкі ўрад ясна і недвухсэнсаво папярэдзіў гарачыя галовы, што дзеянні, якія ставяць пад пагрозу мір і бяспеку ўсяго чалавецтва, не застануцца бес-

пакаранымі, што той, хто пасее вецер, пажне бурю.

Кубінскі народ неаднаразова пацярпеў ад непахіснага рашучасці і волю абараняць сваю радзіму і рэвалюцыю, непахіснае адзіства народа і рэвалюцыйнага ўрада Кубы на чале з Фідэлем Кастра. І ў гэты цяжкі час кубінскі народ не адзінокі: на яго баку ўсе прагрэсіўнае чалавецтва. Беларускі народ таксама поўны рашучасці зрабіць усё, каб абараніць Інтэрэсы кубінскага народа. Арганізацыя Аб'яднаных Нацый не павінна заставацца ў баку ў той час, калі падрыхтоўка агрэсіўных актаў Злучанымі Штатамі супраць Кубы парушае асновы асноў міжнароднага права, з'яўляецца выклікам прынцыпам мірнага суіснавання, г. зн. тым прынцыпам, на якіх трымаецца сам будынак ААН. Арганізацыя Аб'яднаных Нацый павінна рашуча асудзіць падобную палітыку.

Нельга не звярнуць увагу на агрэсію, якую ажыццяўляюць ЗША і ў іншым раёне свету — у Паўднёвым В'етнаме. Наша дэлегацыя, як і іншыя дэлегацыі, атрымала ноту МЗС Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам, адрасаваную старшын XVII сесіі Генеральнай Асамблеі, у якой звяртаецца ўвага на небяспечную сітуацыю, што ўзнікла ў выніку ваеннай Інтэрвенцыі ЗША ў Паўднёвым В'етнаме. Уноце ўказваецца, што ў цяперашні момант больш як дзесяць тысяч амерыканскіх салдат і афіцэраў разам з узброенымі сіламі нгодзіцца з'яўляцца ўрада вядуць «неаб'яўленую вайну» супраць народа Паўднёвага В'етнама. У выніку ваенных аперацый штодзённа гинюць сотні людзей, тысячы жыхароў асуджаны на пакуты ў канцэнтрацыйных лагерах, называемых «стратэгічнымі вёскамі».

Гэта абуральнае становішча, адказнасць за якое нясуць ЗША, спрабавалі апраўдаць тут прадстаўнікі: Філіпін — пан Пелаез, Аўстралія — пан Барвік і Малайя — пан Ісмаіл Рахман. Фальсіфікуючы сапраўдныя факты, яны заяўляюць аб якімсьці «ўварванні ў Паўднёвы В'етнам з поўначы». Між тым аб'ектыўныя наглядальнікі нават у Злучаных Штатах прызнаюць абсурднасць падобных сцвярджэнняў. Так, у «Нью-Йорк таймс» ад 25 ліпеня г. г. змешчаны артыкул карэспандэнта Бігорта, які паўгода знаходзіўся ў Паўднёвым В'етнаме. Аўтар падкрэслівае, што В'етконг — не іншародная арганізацыя, а рух, падтрымліваемы народнымі масамі Паўднёвага В'етнама.

Умяшанне ЗША ва ўнутраныя справы Паўднёвага В'етнама з мэтай задушэння нацыянальна-вызваленчага руху павінна быць рашуча асуджана.

Беларуская дэлегацыя лічыць, што ААН павінна прымусяць урад ЗША паважаць прынцыпы Жэнеўскіх пагадненняў па В'етнаму, спыніць узброеную агрэсію ў Паўднёвым В'етнаме, неадкладна вывесці свае ўзброеныя сілы.

У наш час няма больш пільнай і неадкладнай задачы, чым задача захавання міру. Намаганні ўсіх дзяржаў, усіх членаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый павінны быць накіраваны да таго, каб не дапусціць узнікнення вайны, дабіцца, каб яна назаўсёды знікла з жыцця чалавечага грамадства. Верны і надзейны шлях да гэтага ляжыць толькі праз усеагульнае і поўнае разбраенне. Народам вядома, што шляхі да захавання і ўмацавання міру прапанаваны Савецкім Саюзам, які нязменна зыходзіць і зыходзіць з прызнання неабходнасці і магчымасці мірнага слухавання дзяржаў з рознымі сацыяльнымі сістэмамі.

Для Савецкай дзяржавы, якая нарадзілася на свет разам з дэкрэтам Ул. І. Леніна аб міры, справа ўмацавання міру і забеспячэння бяспекі народаў з'яўляецца не пытаннем тактыкі ці дыпламатычнага маневравання, як хлусліва сцвярджаюць нашы праціўнікі, а генеральнай лініяй яе знешняй палітыкі. Савецкія людзі цэняць мір не толькі таму, што наш народ добра ведае гора, якое прыносіць з сабой вайна — у нас, кажучы словамі паэта, «у кожнай хаце са сцяны глядзіць не вярнуўшыся з вайны». Савецкім людзям чужая вайна, бо яны заняты гіганцкай стваральнай працай, будуючы камуністычнае грамадства. Хіба ж можна жадаць вайны народ Беларусі, калі кожная гадзіна міру прыносіць яму новыя адчувальныя даброты? Пляны развіцця эканомікі Беларускай ССР на 1960—1980 гг. прадугледжваюць рост прамысловай прадукцыі больш чым у 9 разоў. На працягу толькі бягучага сямігадовага плана ў БССР у капітальнае будаўніцтва будзе ўкладзена столькі сродкаў, колькі іх было ўкладзена за 40 папярэдніх гадоў.

Выступаўшы да мяне ў дыскусіі прадстаўнікі многіх дзяржаў, у тым ліку Бразіліі, Афганістана, Югаславіі, Чэхаславакіі, Бірмы, Камбоджы і іншых, справядліва ўдзялілі вялікую ўвагу дакладу камітэта 18-ці дзяржаў па разбраенню, які праводзіў сваю работу на працягу амаль пяці месяцаў у Жэневе. Важнасць вырашэння праблемы ўсеагульнага і поўнага разбраення зразумелая і відавочная для ўсіх. Аднак з горыччу даводзіцца канстатаваць той факт, што міжнародная дыскусія па гэтай праблеме цягнуецца ўжо 16 гадоў, а станоўчых вынікаў усё яшчэ няма.

Як вядома, савецкая дэлегацыя прыбыла на нараду камітэта з дэталёва распрацаваным праектам «Дагавору аб усеагульным і поўным разбраенні пад строгім міжнародным кантролем». Трэба сказаць, што амаль усе дэлегацыі нейтралістычных краін ахарактарызавалі савецкі праект дагавору як канкрэтны, найбольш поўны і ўсеабдымны, накіраваны на ажыццяўленне ўсеагульнага і поўнага разбраення ў найкарацейшы тэрмін. Згодна з савецкімі прапановамі на ўсіх этапах разбраення захоўваецца прынцып раўнавагі сіл дзяржаў. Аднак прадстаўнікі ЗША, Англіі і іншых заходніх дзяржаў сустрэлі ў штыкі савецкі праект дагавору. У сваім выступленні ад 27 верасня г. г. міністр замежных спраў Англіі пан Х'юм спрабаваў зваліць віну за прывал перагавораў па разбраенню на Савецкі Саюз. Ён спасылаўся пры гэтым на тое, што СССР

вам і па кантролю. Але як можна згадзіцца з гэтымі прапановамі, калі іх сутнасцю з'яўляецца ўстанавленне кантролю не над разбраеннем, а над узбраеннямі?

Мы лічым, што меры па кантролю павінны адпавядаць мерам па разбраенню.

Як вядома, Савецкі Саюз робіць новыя крокі насустрач заходнім дзяржавам у пытаннях разбраення. Сюды адносіцца, перш за ўсё, згода Савецкага Саюза пакінуць на першым этапе разбраення ў распараджэнні СССР і ЗША строга абмежаваную колькасць глабальных і іншых ракет. Такім чынам, цяпер знікае ўсякая глеба для прапагандысцкіх заяў аб магчымасці аднабаковых ваенных пераваг. Новыя прапановы СССР могуць і павінны стаць асновай вырашэння самага вострага пытання сучаснасці, калі заходнія дзяржавы праявяць, нарэшце, разуменне Інтэрэсаў чалавецтва.

У сваім выступленні ад 20 верасня г. г. пан Стывенсан заявіў, што гонка ўзбраенняў, якая ўзмацняецца з кожным днём, з'яўляецца «найвялікшай перашкодай на шляху да міру». Гэта правільна. Але чаму амерыканскі прадстаўнік змаўчаў, што іменна ЗША пачалі гонку ўзбраенняў, што іменна ЗША з дня ў дзень імкліва нарошчваюць тэмпы гонкі ўзбраенняў? Калі пры ўрадзе Эйзенхаўэра ўзровень ваенных асігнаванняў у ЗША склаўся ў сярэднім 42—43 мільярды долараў у год, то ваенны бюджэт ЗША на 1963 фінансавы год склаўся ўжо 51,640 мільярд долараў. Іншымі словамі, за два гады ўрад Кенедзі павялічыў ваенныя расходы прыкладна на 10 мільярд долараў. Калі ўлічыць сродкі, якія плануецца затраціць на работы ў галіне атамнай энергіі, стварэнне стратэгічных запасаў, касмічныя праекты, што маюць непасрэднае ваеннае значэнне, то агульны асігнаванні на ваенныя мэты ў 1962—1963 фінансавым годзе складуць 55,7 мільярда долараў. Паводле паведамленняў амерыканскага друку, Злучаныя Штаты плануюць на працягу 20—25 гадоў штогод траціць на ваенныя мэты больш як 50 мільярд долараў.

Агульнавядома, што ў аснове праводзімай Захадам гонкі ўзбраенняў ляжыць прага манополі да ўзбагачэння, да атрымання звышпрыбыткаў. Як паведамляла газета «Нью-Йорк таймс», на долю 100 буйнейшых амерыканскіх карпарацый прыпала ў 1961 годзе 76 працэнтаў усіх ваенных заказаў. Агульныя даходы ўсіх карпарацый у 1962 годзе плануецца павялічыць да 55 з лішнім мільярд долараў. Асноўны прырост пры гэтым адбываецца на глебе ваенных заказаў. Пасляваенная гонка ўзбраенняў прывяла да стварэння ў ЗША неймавернай ваенна-прамысловай машыны. Паглынаючы штогод дзесяткі мільярдаў долараў ваенных асігнаванняў, гэтая машына паступова пачала кантраляваць фінансавае і прамысловае жыццё краіны. Нават былі прэзідэнт Эйзенхаўэр адначасна з гэтым у сваім выступленні 17 студзеня 1961 года. Ваеншчына ЗША ў саюзе з бізнесменамі не раз штучна распальвала ваенны псіхоз у краіне, ва ўрадзе, у кангрэсе.

У адказ на гістарычны рашэнні XXII з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза — гэту сапраўдную праграму міру і мірнага будаўніцтва — Бельдом распрацаваў новую стратэгічную канцэпцыю, такую ж нерэалістычную, як і ранейшыя канцэпцыі, але небяспечную самымі згубнымі вынікамі для чалавецтва. З дапамогай узмоцненай гонкі ўзбраенняў, плануемай на доўгія гады, Бельдом не толькі імкнецца захаваць у свеце выгадную яму атмасферу «халоднай вайны», але і замышляе ўскладніць ажыццяўленне Савецкім Саюзам грандыёзных планаў камуністычнага будаўніцтва, у ходзе якога

ў свеце па прамысловай вытворчасці і забяспечыць для савецкага народа найвышэйшы ў свеце ўзровень жыцця. Амерыканскія правяньні колы задумваюць, навізаўшы Савецкаму Саюзу дадатковыя расходы на ўзмацненне сваёй абароннай магутнасці, сарваць яго праграму аказання эканамічнай дапамогі слабаразвітым краінам. Злучаныя Штаты працягваюць ускладаць надзеі на палітыку «з пазіцыі сілы». Паранейшаму выношваецца тайная, надарэмна надзея дабіцца на нейкім этапе гонкі ўзбраенняў ваеннай перавагі над СССР і ліквідаваць сацыялістычны лагера шляхам ужывання ваеннай сілы.

Дэлегацыя Беларускай ССР спадзяецца, што гэта сесія Генеральнай Асамблеі ўнесе рэальны ўклад у пытанне аб спыненні выпрабаванняў ядзернай зброі. Беларускі народ, як і народы іншых міралюбівых краін, патрабуе падпісання пагаднення аб спыненні ўсіх відаў выпрабаванняў ядзернай зброі. Паводле нашага глыбокага пераканання, апошнія прапановы СССР аб забароне ядзерных выпрабаванняў у атмасферы, пад вадой і ў космасе з адначасовай фіксацыяй у пагадненні абавязальнасці краін прадоўжыць перагаворы аб спыненні выпрабаванняў пад зямлёй з'яўляюцца той выразнай гэта пытанне.

Як вядома, прэзідэнт ЗША Кенедзі заявіў у сакавіку г. г. у гутарцы з амерыканскім журналістам Олсэпам, што «пры некаторых абставінах ЗША магчыма праявіць ініцыятыву ў ядзерным канфлікце з Савецкім Саюзам». Пазней урад ЗША пацвердзіў верагоднасць гэтага паведамлення, сцвярджаючы, што ўрад ЗША лічыць, што ён мае права першым нанесці ядзерны ўдар па Савецкаму Саюзу, стаць з чыншчыкам новай вайны. Кіраўнік савецкай дэлегацыі А. А. Грамыка ў сваім змястоўным і глыбокім выступленні 21 верасня г. г. даў ужо адзінку гэтай ваяўнічай заяве, указавшы, што пан Кенедзі ідзе па небяспечным шляху сваіх папярэднікаў, звяртаючыся да пагрозы ў адносінах да Савецкага Саюза. Мудрая арабская прыказка гаворыць: «Перш чым даць у ворака, паглядзі на патыліцу». Нерак, паглядзі на патыліцу. Неабходна памятаць аб перасцярозе, зробленай кіраўніком Савецкага ўрада па адрасу «рыпарцёрскай дубінкі» М. С. Хрушчова, выступаючы 19 мая 1962 года на мітынг, справядліва ўказаў: «Мы не можам не лічыцца з заявай, зробленай панам Кенедзі, таму што яна з'яўляецца новым момантам у адносінах паміж нашымі краінамі... Хіба разумна пагражаць таму, хто ў меншай меры роўны табе па сэрце. Націснуць на кнопку і прыявіць ініцыятыву ў ядзерным канфлікце з Савецкім Саюзам? Азначала б па сутнасці зрабавы самага гэта. Той, хто адважыцца на гэты крок, будзе разважваць такія ваенныя флікт, атрымаў бы сакрушальны ўдар у адказ з ужываннем усіх самых сучасных сродкаў вайны. А сацыялістычны лагер Савецкі Саюз мае гэтыя сродкі ў дастатковай колькасці».

Ад прызнання дапушчальнасці прэвентыўнай вайны ўсё го адзін крок да практычнай агрэсіі. Кіраўнікі ўрада ЗША разумеюць, што падрыхтоўка імі прэвентыўнага ўдара па Савецкаму Саюзу асуджаецца ўсім сумленнымі людзьмі. Іменна таму міністр абароны ўстаў Макнамара ў сваім выступленні ў Мічыганскім універсітэце 16 чэрвеня г. г. па-фармальна змаўчаў выказаць сваёсасуджанне вышэйшай дэлегацыі Савецкага ўрада ў адносінах да вайны. Прапануе дагаворы аб выкарыстанні ядзерных зброі толькі супраць аб'ектаў ваеннага характару. Аднак гэты крок не зразумелая поўная блудзасць прапановы Макнамара. Ці ж не зразумелая поўная блудзасць прапановы Макнамара? Уводзячы намагацца зрабавы вышэйшай дэлегацыі Савецкага ўрада ў бок ад усеагульнага і поўнага разбраення, гэты прапановы

Многа выдатных работнікаў вытворчасці працуе на будаўніцтве Паліцкага нафтаперапрацоўчага завода. Сярод іх і слесары-мантажнікі В. Жытніцаў (на адмыку злева) і В. Каленік.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

НАРОДЫ ЧАКАЮЦЬ НЕ СЛОЎ, А ДОБРЫХ СПРАЎ

(Пачатак на 1-й стар.)

атамных маньякаў маюць на мэце падрыхтаваць свядомасць людзей да развязвання атамнай вайны, да смерці ў агні ваеннага пажару.

У гэтых умовах вялікую карысць прынесла б прыняцце Генеральнай Асамблеяй рэзалюцыі «Аб асуджэнні прапаганды прэвентыўнай ядзернай вайны», праект якой унесен дэлегацыяй Савецкага Саюза. Дэлегацыя Беларускай ССР падтрымлівае гэты праект і заклікае Генеральную Асамблею прыняць неабходныя меры па спыненню прапаганды прэвентыўнай вайны, якая ідзе ўразрэз з мэтай і прынципамі Статута.

Для пераважнай большасці насельніцтва зямнога шара магчымаць дасягненні пагаднення аб разбразненні — гэта магчымаць вырвацца з галечы і неувядуцца. Вучоныя-эканамісты падлічылі, што за 50 гадоў XX стагоддзя на ўзбраенне затрачана звыш 4 трыльёнаў долараў. Вельмі вялікія выгады зможуць атрымаць ад усеагульнага і поўнага разбразнення ўсе краіны — як развітыя, так і слабаразвітыя ў прамысловых адносінах. Калі, напрыклад, са штогод выдаткоўваемых у свеце на ваенныя мэты сродкаў 20 працэнтаў накіроўваць на працягу 25 год на дапамогу слабаразвітым краінам, то на іх можна было б пабудавать электрастанцыі, стварыць металургічныя заводы прадукцыйнасцю 185 мільёнаў тон сталі ў год, гарасціць звыш 100 мільёнаў гектараў зямлі і здзейсніць многа іншых важных спраў.

Дэлегацыя Беларускай ССР вітае «Дэкларацыю аб пераключэнні на мірныя патрэбы сродкаў і рэсурсаў, вызваляемых у выніку разбразнення», праект якой унесен на разгляд нашай сесіі кіраўніком савецкай дэлегацыі. Мы лічым, што прыняцце гэтай дэкларацыі будзе садзейнічаць паскарэнню вырашэння праблемы ўсеагульнага і поўнага разбразнення і дасць магчымаць самым эфектыўным чынам выкарыстаць вызваляемыя пры разбразненні рэсурсы.

Дэлегацыя Беларускай ССР падзяляе думку дэлегацыі многіх іншых краін адносна важнасці пытання аб мірным урэгуляванні з Германіяй, паколькі нявырашанасць гэтага пытання на працягу апошніх 17 год з'яўляецца адной з галоўных перашкодаў на шляху ўстаўлення нармальнага адносін паміж цэлым радом буйнейшых дзяржаў, асноўнай крыніцай пагрозы міру ў Еўропе і ва ўсім свеце. З усім ненармальнае такое становішча, калі ўсё яшчэ не заключан германскі мірны дагавор, а ў Заходнім Берліне захоўваецца рэжым ваеннай акупацыі, штучна падтрымліваемы ў агрэсіўных мэтах НАТО.

Беларускі народ кроўна зацікаўлен у мірным урэгуляванні германскага пытання. У адрозненне ад некаторых выступаўшых тут прамоўцаў, як, напрыклад, прадстаўніка Гватэмалы, наш народ ведае, чым была гэта вайна, і не жадае іншым народам перанесці нешта падобнае. За гады другой сусветнай вайны ў барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі загінула звыш 2 мільёнаў чалавек з дзесяцімільённага насельніцтва Рэспублікі. Матэрыяльныя страты за перыяд вайны склалі палову нацыянальнага багацця Беларусі.

Адной з асноўных крыніц міжнароднай напружанасці з'яўляецца заходнегерманскі мілітарызм і рэваншызм, росту якога ўсім сіламі садзейнічаюць ЗША і іншыя агрэсіўныя дзяржавы. Паводле даных, прыведзеных у часопісе «Юнайтэд Стэйтс ньюс энд Уорлд рыпарт» ад 23 красавіка 1962 года, толькі ЗША за пасляваенны перыяд прадаставілі ФРГ і Заходняму Берліну 5,2 мільярда долараў так званай «дапамогі». Заходнія краіны не толькі парушылі Патэдамскія пагадненні па дэмілітарызацыі і дэнацыфікацыі Германіі, але і актыўна

садзейнічалі адраджэнню мілітарызму і рэваншызму ў Заходняй Германіі. У цяперашні час у дзяржаўным апарате ФРГ ключавыя пазіцыі займаюць былыя гітлераўцы. Заходнегерманскія генералы занялі ключавыя пазіцыі ва ўзброеных сілах НАТО. Паводле паведамленняў французскага штотыднёвіка «Віуврыер», у кіруючых органах НАТО ў 1959 годзе было 230 прадстаўнікоў Заходняй Германіі, у 1960 годзе — 650, а ў 1961 годзе — ужо 1 350. Такім чынам, за два гады іх колькасць павялічылася амаль у шэсць разоў! Афіцыйная палітыка ўрада ФРГ стаў рэваншызм. Урад ФРГ не скрывае сваіх намераў дабіцца захопу Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, бо яна ўзнікла супраць волі імперыялістаў, таксама як супраць волі імперыялістаў узніклі дзесяткі новых суверэнных дзяржаў у Азіі і Афрыцы. ФРГ адкрыта заяўляе аб дамаганнях на тэрыторыі іншых дзяржаў. Яна адхіляе ўсе прапановы аб заключэнні германскага мірнага дагавору, заяўляе аб поўным адхіленні «плана Рапацкага» па стварэнню бязатамнай зоны ў цэнтры Еўропы.

Унутры ФРГ узмоцнена ажыццяўляецца псіхалагічнае настройванне насельніцтва для падрыхтоўкі да вайны. Больш як тысяча мілітарызцкіх арганізацый прапаведуюць рэванш і заклікаюць да новай вайны. У той жа час у ФРГ усяляк праследуюцца змагары супраць фашызму і мілітарызму. Па палітычных матывах у ФРГ падверглася рэпрэсіям і ганенням больш як 200 тысяч чалавек, у тым ліку асуджана 14 тысяч змагароў супраць мілітарызму і падрыхтоўкі атамнай вайны.

Урады краін НАТО па-ранейшаму безразважна чапляюцца за рэжым ваеннай акупацыі ў Заходнім Берліне, спрабуючы захаваць гэты горад у якасці плацдарма НАТО для агрэсіі супраць Савецкага Саюза. Усяму свету добра вядома, што Заходні Берлін ператворан блок-постам НАТО ў ачаг правакацыі і агрэсіі супраць ГДР і іншых краін сацыялістычнага лагера. Тым, хто жадае азнаёміцца з падрабязнасцямі сапраўднага становішча ў Заходнім Берліне, мы рэкамендуем прачытаць «Кнігу фактаў аб Заходнім Берліне», выданую ў Маскве ў 1962 годзе.

Заходні Берлін стаў гняздом шпіёнскіх і дыверсійных цэнтраў заходніх дзяржаў. Фашысты і рознага роду палітычныя авантурысты свядома правакуюць ваенны канфлікт паміж ядзернымі дзяржавамі. Выклікае здзіўленне, што знаходзяцца людзі, якія бяруць пад абарону ўвесь гэты зброд і праліваюць слёзы адносна таго, што ўрад ГДР надзейна закрыў ад яго правакацыйных дзеянняў свае граніцы. Адзін з такіх актыўных абаронцаў, пан Х'юм, расказаў нам аб сваіх «перажываннях» пры відзе так званай «берлінскай сцяны». Перажываць сапраўды трэба, але не аб тым, аб чым лье кракадзілавы слёзы прадстаўнік Англіі. Кроў на граніцах міралюбівай германскай дзяржавы час ад часу льецца па віне тых, хто перашкаджае ўрэгуляванню германскай праблемы. Сапраўднымі віноўнікамі напружанага становішча на граніцы з Заходнім Берлінам з'яўляюцца заходнія дзяржавы, і ў іх ліку Англія. І ніякія крывадушныя ўздыкі ў сувязі з так званай «берлінскай сцяной» не змяняць гэтага факта.

Савецкі ўрад, працягваючы найвялікшыя клопаты аб захаванні міру, неаднаразова падкрэсліваў і падкрэслівае неадкладны характар мірнага ўрэгулявання з Германіяй. Аднаўленне савецкіх прапаноў аб урэгуляванні з Германіяй з'яўляецца відавочным зар'ячтвам, паколькі падпісанне мірнага дагавору — гэта адзіная, я падкрэсліваю, адзіная магчымаць ліквідаваць небяспечную напружанасць у Цэнтральнай Еўропе і тым самым захаваць мір для ўсяго свету. Прычым, існуе магчымаць ажыццявіць гер-

манскае мірнае ўрэгуляванне без страт для інтарэсаў або прэстыжу якой-небудзь краіны або групы краін. Падпісанне германскага мірнага дагавору, ліквідацыя на яго падставе акупацыйнага рэжыму ў Заходнім Берліне, вывад войск ваеннага блока НАТО з Заходняга Берліна, прызнанне дзвюх нямецкіх дзяржаў і прыём іх у члены ААН стварылі б неабходныя ўмовы для нармалізацыі міжнароднай абстаноўкі.

Урад Беларускай ССР рашуча падтрымлівае прапановы ўрада СССР па мірнаму ўрэгуляванню з Германіяй і гатоў, калі заходнія дзяржавы не правядуць належнага рэалізму ў разуменні неадкладнасці вырашэння ўпамянутага пытання, падпісаць мірны дагавор з ГДР разам з Савецкім Саюзам і іншымі зацікаўленымі краінамі.

Прайшло ўжо амаль два гады з дня прыняцця на ініцыятыве Савецкага Саюза на XV сесіі Генеральнай Асамблеі ААН гістарычнай Дэкларацыі аб прадастаўленні незалежнасці каланіяльным краінам і народам. Гэта была вялікая перамога ўсяго прагрэсіўнага чалавецтва. З таго часу на самастойны шлях развіцця стаў геральны алжырскі народ, сямігадовая барацьба якога за сваю свабоду і незалежнасць прынесла выдатны плён. Беларуска дэлегацыя рада вітаць прыняцце Народна-Дэмакратычнай Алжырскай Рэспублікі ў члены ААН. Мы поўнасьцю падтрымліваем рэкамендацыю Савета Бяспекі на гэтым пытанні. Мы вітаем таксама прыняцце ў члены ААН Руанды, Бурундзі, Ямаікі, Трынідада і Табага.

Але, як і трэба было чакаць, каланіяльныя дзяржавы працягваюць сабатаваць ажыццяўленне Дэкларацыі, у выніку чаго пытанне аб яе выкананні сёння ніколі не страціла сваёй актуальнасці. Каланізатары ўпарта чапляюцца за рэшткі сваіх каланіяльных імперый. Пад каланіяльным ярмом усё яшчэ знаходзяцца больш як 70 тэрыторый з насельніцтвам каля 50 мільёнаў чалавек. На вялікім афрыканскім кантыненте ўсё яшчэ ёсць 24 каланіяльныя тэрыторыі, дзе ва ўмовах самага жорсткага каланіяльнага прыгнёту жывуць 36 мільёнаў афрыканцаў. Абавязак Арганізацыі Аб'яднаных Нацый — дапамагчы набыць свабоду і незалежнасць усім народам, якія ўсё яшчэ пакутуюць у кайданых каланіяльнай залежнасці. Мы маем на ўвазе перш за ўсё шматпакутныя народы Анголы і Мазамбіка, якія адстаіваюць свае чалавечыя правы ад замахаў партугальскіх каланізатараў, а таксама іншыя народы, геральзм якіх мы вітаем і якім жадаем хутэйшых поспехаў у барацьбе за нацыянальнае вызваленне.

Беларускі народ працягвае заклікаюцца з прычыны ненармальнага становішча ў Конга, якое працягваецца. Мы далучаем свой голас да галасоў тых многіх краін, якія патрабуюць неадкладна пакласці канец імперыялістычнаму ўмяшанню ў справы Конга, пакласці канец спробам расчлянціць краіну і ператварыць яе багацейшыя часткі ў сыравінны прыдатак імперыялістычных манополій. Пан Х'юм спрабаваў пераканаць нас у тым, што сутнасцю праблем Конга з'яўляецца «прымірэнне інтарэсаў правінцый і цэнтра». Чаму ў такім выпадку характар гэтага «прымірэння» вызначаецца ў Вашынгтоне, Бруселі, Лондане? Крызіс у Конга створан не рукамі кангалезцаў, яго стварылі ўрады ЗША, Бельгіі і Англіі, якія абараняюць інтарэсы манополій, эксплуатацыйных багаціў гэтай краіны. Калі вы сапраўды клопочэцеся аб інтарэсах народа Конга, то перастаўце ўмешвацца ў яго ўнутраныя справы, дайце яму магчымаць самастойна вырашаць свае праблемы.

Фактам, пацвярджаючым, што сілы каланіялізму яшчэ не зломлены, можа служыць безадказная прамова прадстаўніка Паўднёва-Афрыканскай рэспуб-

лікі, якая была сказана 24 верасня г. г. і ў якой ён зноў абараняў варварскую практыку апартэіда. Характэрна, што робячы расціскі заявы і нападоўчы на аўтарытэт ААН, пан Лоу спяваў дыфірамбы заходнім краінам, ад якіх ён чакае далейшай падтрымкі расцістаў ПАР.

Дэлегацыя Беларускай ССР патрабуе ад каланіяльных дзяржаў неадкладна спыніць узброеныя дзеянні і рэпрэсіўныя меры супраць народаў, якія змагаюцца за сваю свабоду і незалежнасць, вывесці ўсе войскі, адклікаць ваенныя місіі, распусціць усе ваенныя фарміраванні, ліквідаваць ваенныя базы на залежных тэрыторыях. Цяпер галоўнай задачай ААН у справе канчатковага выкаранення каланіялізму з'яўляецца выпрацоўка і правядзенне ў жыццё канкрэтных неадкладных мерапрыемстваў па ажыццяўленню прынятай Дэкларацыі. Поўная ліквідацыя каланіялізму з'явілася б важным укладам у забеспячэнне міру, важнейшай мерай па змякчэнню міжнароднай напружанасці.

Нельга прызнаць нармальным той факт, што на працягу 12 гадоў у ААН не дапускаюцца прадстаўнікі 650-мільённага кітайскага народа, прадстаўнікі вялікай Кітайскай Народнай Рэспублікі, якая і кастрычніка гэтага года адсвяткавала 13-ю гадавіну свайго існавання. ААН трэба было б лічыцца з тым фактам, што амаль кожны чацвёрты жыхар нашай планеты з'яўляецца грамадзянінам КНР. Дванаццаць гадоў быццам бы ад імя народа Кітая ў ААН галасуе чанкайшыскага марынетка з амерыканскага тэатра лялек.

За гэтыя гады значна распырыўся састаў членаў ААН, у якой налічваецца больш як 100 дзяржаў. Вялікі ж Кітай, грамадска-палітычны лад якога не падабаецца Вашынгтону, па-ранейшаму не можа заняць сваё месца ў гэтай зале. Неадкладная задача і працы абавязак ААН — аднавіць законнасць і справядлівасць, выгнаць са сваіх радоў марынетак ЗША — чанкайшыстаў — і вярнуць законнае месца прадстаўнікам кітайскага народа. Вялікай пагрозай міру ў раёне Далёкага Усходу з'яўляецца прысутнасць амерыканскіх войск у Паўднёвай Карэі. Пасля падпісання пагаднення аб перамір'і ў 1953 годзе прайшло ўжо 9 гадоў. З Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі даўно выведзены войскі кітайскіх народных добраахвотнікаў. Ясна, што вывад амерыканскіх войск з Паўднёвай Карэі — гэта неабходная ўмова для мірнага вырашэння карэйскага пытання. Даб'юшыся вываду амерыканскіх войск з Паўднёвай Карэі, карэйскі народ цалкам зможа самастойна вырашыць свае дамажні справы мірным шляхам.

Поўная адмова ад «халоднай вайны» ў міжнародных эканамічных адносінах адкрыла б нябачаныя магчымасці для эканамічнага і навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва паміж усімі краінамі свету. Гэта зрабіла б стабільнаючы ўплыў на развіццё эканомікі прамыслова развітых краін Заходняй Еўропы і ЗША і паскорыла б эканамічнае развіццё дзяржаў Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Дэлегацыя Беларускай ССР горада падтрымлівае прапанову Савецкага ўрада аб скліканні ў

1963 годзе міжнароднай канферэнцыі па пытаннях гандлю. Мы вітаем таксама дэкларацыю Карэйскай канферэнцыі, у якой яе ўдзельнікі выказаліся за скліканне міжнароднай гандлёвай канферэнцыі. Замкнутыя гандлёвыя блокі практычна ператвараюцца ў зброю неаканалізму, у сродак эканамічнай вайны заходніх краін супраць нейтралісцкіх і сацыялістычных дзяржаў. Гандаль павінен пракладаць дарогу да ўзаемаразумення паміж народамі, а не служыць распальванню «халоднай вайны». Трэба гандляваць, а не ваяваць. Для нармалізацыі міжнароднага гандлю, яго далейшага расшырэння і ліквідацыі абмежаванняў і дыскрымінацыі на сусветным рынку вялікую і станоўчую ролю магла б адыграць прадстаўнічая міжнародная гандлёвая арганізацыя, якая ахапіла б краіны ўсяго свету. Стварэнне такой арганізацыі прывяло б не толькі да расшырэння ўзаемна выгаднага гандлю, але таксама і да аздараўлення палітычнай абстаноўкі ва ўсім свеце.

Няздольнасць ААН да гэтага часу эфектыўна рабіць уплыў на вырашэнне многіх важных міжнародных праблем, у тым ліку праблемы ўсеагульнага і поўнага разбразнення, з'яўляецца пацвярджэннем неабходнасці карэнай рэарганізацыі сакратарыята ААН. У карысць такой рэарганізацыі гаворыць, між іншым, і факт незадавальняючага стану фінансавых спраў у ААН. Жыццё паставіла пытанне аб стварэнні такой структуры ААН, пры якой было б забеспячана ў яе органах раўнапраўнае прадстаўніцтва трох асноўных сіл сучаснага свету: сацыялістычных краін, нейтралісцкіх краін і заходніх дзяржаў — членаў ваенных блокаў. Толькі пры такой структуры дзейнасць ААН адлюстроўвала б не вузкія інтарэсы адной групы дзяржаў, а агульныя інтарэсы свету і супрацоўніцтва народаў.

Пан старшыня!

У заключэнне я хацеў бы адзначыць, што ААН у цяперашні час усё яшчэ не з'яўляецца той міжнароднай арганізацыяй міру і бяспекі, якой яна павіна быць згодна з яе Статутам і якой яе хочуць бачыць міралюбівыя народы. Народам усёго свету цяпер ясна, што адказнасць за міжнародную напружанасць, якая стварылася, нясуць заходнія краіны на чале з ЗША. Яны не жадаюць лічыцца з гістарычнымі зменамі, якія адбыліся ў Еўропе, Азіі, Афрыцы і Лацінскай Амерыцы пасля другой сусветнай вайны. У гэтых умовах задача ААН заключаецца ў тым, каб памножыць свае намаганні ў справе ўмацавання міру, заклікаць усе краіны кіравацца ў міжнародных адносінах палітыкай мірнага суіснавання, а не «халоднай вайны», садзейнічаць хутэйшаму вырашэнню праблемы разбразнення. Беларускі народ, як і народы ўсяго свету, патрабуе ад ААН, каб яе дзейнасць цалкам і поўнасьцю адпавядала высокім мэтам і прынципам, запісаным у яе Статуте. Давольце выказаць спадзяванні, што ААН выканае ўскладзены на яе абавязак перад усім чалавецтвам і ўнясе свой уклад у справу ўмацавання міру ва ўсім свеце. Народы чакаюць не слоў, а добрых спраў ад Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Ва ўсе канцы Еўропы і Азіі

ГОМЕЛЬ. Брылёўскі пладова-кансервавы камбінат завяршыў збор ураджаю ў сваіх садах і ягадніках, якія займаюць плошчу звыш 260 гектараў. У разгары ўборка агародных культур і цукровых буракоў. Паступілі вялікія партыі грыбоў. І ўсё багацце залатога восені паступіла перапрацоўваецца і ўпакоўваецца ў шкляную пасуду разнастайнай формы ёмкасцю ад 200 грамаў да 3 кілаграмаў.

У асартыменце камбіната ў гэтым годзе больш 80 гатункаў вырабаў з пладоў, ягад, гародніны і грыбоў. Кампоты, сок, варэны, джэмы, салаты здраўляюцца адсюль ва ўсе вобласці Беларусі, у Запаляр'е, на Далёкі Усход і на Камчатку.

Клубнічны джэм і джэм з чорных парэчак часткова змянілі ў гэтым сезоне сваю ўпакоўку. Каля сарака тысяч уліковых слоікаў беларускага джэму заказана Англіяй. Ён будзе адпраўлены ў бляшаных банках.

ДАНІНА ЛЮБВІ І ПАВАГІ

У гэтым годзе грамадскасць Беларусі адзначыла 80-годдзе з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Янкі Купалы.

Беларускія мастакі свята шануюць памяць Купалы, ствараюць па яго кнігах яркія хвалюючыя творы жывапісу, скульптуры і графікі, аддаючы даніну павягі і любві народнаму песняру.

Вось чаму літаратурны музей паэта Беларусі можна смела назваць літаратурна-мастацкім.

У адной з залаў музея наведвальнікаў прыцягвае жывапіснае палатно маладога беларускага мастака-графіка Івана Юльвіча Раманоўскага. Карціну «Янка Купала сярод моладзі» ён закончыў да юбілею паэта.

Падоўгу прастайваюць наведвальнікі каля ілюстрацый І. Раманоўскага. А іх тут нямала. Раманоўскім створаны ілюстрацыі да паэм «Зімою», «Бандароўна», «Тарасова доля», «Магіла льва», да вершаў Купалы.

На здымках: работы І. Раманоўскага — «Малады Янка Купала ў Пецярбургу» і ілюстрацыя да верша «А хто там ідзе!».

Д. МАСЛАУ,
студэнт Мінскага мастацкага
вучылішча.

У № 16 за 1962 год «Голасу Радзімы» быў надрукаваны артыкул «Праўда аб уласаўцах», з вялікай цікавасцю сустрэты нашымі чытачамі. Спадзяемся, што таксама цікава будзе ім даведацца аб падрабязнасцях бясслаўнага канца здрадніка Уласава.

Як быў злоўлены здраднік Уласаў

К канцу баёў за Берлін танкавы корпус, якім я камандаваў, атрымаў новую задачу. Прадставіла дзейнічаць на флангу войск, якія спыталіся на дапамогу паўстаўшай Прагі.

Стараючыся не затрымавацца, рухаемся да Прагі. Апошні прыпынак перад наступленнем. Злілі гаручае з большасці машын, заправілі машыны мотастражковай брыгады і наперад, на Прагу!

На маршы мяне знайшоў палкоўнік — прадстаўнік штаба фронту і перадаў загад камандавання. Корпус выходзіць з аператыўнага падначалення арміі і мае задачу, зрабіўшы скачок на паўднёвы захад, пайсці на злучэнне з галоўнымі сіламі амерыканскіх войск.

Над нашымі калонамі сталі з'яўляцца самалёты з апазнавальнымі знакамі амерыканскіх войск. Ад шасэ Прага — Пльзен мы адхіліліся на поўдзень, у ляс. Раніцай 11 мая падыйшлі да ракі Услава, дзе былі сустрэты саюзнікамі. Пераправіліся праз раку і сканцэнтраваліся ў раёне горада Непамук.

У час сустрэчы з камандзірам амерыканскага корпуса я праланаваў яму разбройць рэшткі фашысцкіх войск і бандытаў-уласаўцаў, якія бадзяліся па лясках са зброй.

Мы з вамі ваенныя людзі, няхай палітыкай займаюцца тыя, каму гэта належыць. Не спытайцеся. Аб вашай просьбе я далажу свайму шэфу.

Аб уласаўцах, не кажучы ўжо аб самім Уласаве, амерыканец не хацеў і гаварыць.

Давялося дзейнічаць самастойна, і хутка ў мой штаб даставілі Уласава.

... Я і начальнік паліт-аддзела П. М. Елісееў з цікаўнасцю разглядалі высокага сутулага генерала ў акулярах, без галаўнога ўбору, у лёгкім, стальнага колеру плашчы, які набліжаўся да нас у суправаджэнні камбата капітана Якушава. Дык вось які гэты вылюдак!

— Як загадаеце лічыць, — пагардліва ўздыхаючы левая брыво, паचाў Уласаў. — Я ў вас у палоне або вы ў палоне ў амерыканцаў? На якой падставе вы мяне затрымалі?

— Удакладнім вашу асобу. Хто вы, якія пры вас дакументы? — асудзіў я яго.

— Я — Уласаў. Уласаў сарваў з сябе плашч і кінуў яго на спінку крэсла. Дзіўная форма колеру хані. Без пагонаў. На штанах малінавыя шаўковыя лампасы. Дрыжачымі рукамі, спя-

целя, ён дастаў пасведчанне асобы. Знаёмыя подпісы пацвярджаюць, што перад намі былы камандуючы 2-й ударнай арміяй Ленінградскага фронту.

— Будзеце пісаць загад сваім падначаленым аб безагаворачнай здачы ў палон і поўным раззбраенні? Або я неадкладна загадаю сваім войскам знішчыць вашы банды!

Уласаў узяўся абедзюма рукамі за галаву і задумаўся. Я закурыві і назіраў за ім. Уласаў папрасіў паперы і хутка накідаў загад.

Гэты загад быў размножаны, і ўсе экзэмпляры падпісаны Уласавым. У кожную частку быў накіраваны наш афіцэр, там зачытваў загад і выводзілі калоны абяззброеных уласаўцаў на дарогі.

Усё прайшло хутка, арганізавана. З наступленнем цэнтры калоны з тэхнікай, з хворымі і раненымі накіраваліся ў наш тыл. Многія самыя заўзятыя мязотнікі, асабліва афіцэры, карнікі і кандыдаты ў дыктатары, якія знаходзіліся ў абозе Уласава, паспелі ўцячы ў амерыканскую зону.

...Уласаў хутка страціў сваю пагарду і гонар.

— Лепш было застраліцца, — змрочна сказаў ён. Так, бадай, і чым ра-

штаб фронту. Затыв, як вядома, здрадніка Радзімы судзілі і пакаралі смерцю.

Як жа быў узяты ў палон Уласаў?

Пасля таго, як наша разведка выявіла месца знаходжання штаба Уласава і яго войск, за ім ўстанавілі пільны нагляд, а дарогі на Запад перакрылі. Уласаў ведаў, што мы побач, і па нейчай рэкамендацыі вырашыў неадкладна адыйсці ў глыб размяшчэння амерыканскіх войск.

Аднак яго часці рассяпаліся, і многія афіцэры-уласаўцы шукалі сустрэч з савецкімі воінамі, каб перайсці да нас. Наш камбат — капітан Якушаў пазнаёміўся такім чынам з адным афіцэрам з войск Уласава, у мінулым таксама капітанам і таксама камбатам.

Даведаўшыся аб выступленні Уласава, гэты капітан прыбег да Якушава. Нядоўга думаючы, Якушаў ускочыў у машыну капітана Кучынскага і паймаўся наперарэз калоне Уласава, паспеўшы папярэдзіць аб гэтым свайго начальніка штаба. Абагнаўшы калону легкавых і спецыяльных машын, Якушаў паставіў сваю машыну папярком дарогі.

Калона стала. Танкі, якія рухаліся некалькі ўперадзе, працягвалі рух

СВЯТАЯ ТРОЙЦА

Вы часта друкуюце ў сваёй газеце пісьмы. Захацелася і мне сёе-тое сказаць пра «вольны» свет, у якім я жыву. Кажуць, што тут можна разбагацець і нават стаць мільянерам. Хоць я ўжо буду сустракаць у Нью-Йорку 15 зіму, але і не чуў нават, каб хто-небудзь з новых эмігрантаў, прыехаўшых на амерыканскі кантынент пасля вайны з Заходняй Германіяй ці з другой краіны, зрабіўся мільянерам.

Праўда, ёсць тут людзі з ліку беларусаў, якія робяць бізнес, а па-нашаму — здраджваюць Радзіме і свайму народу. У гады акупацыі фашыстамі беларускай зямлі яны рабілі бізнес, рабуючы і забіваючы сваіх жа аднавяскоўцаў і землякоў. Зараз яны робяць бізнес на гульні ва «ўрады» і «прэзідэнты».

Да гэтага часу «прэзідэнтаў» было двое: Радаслаў Астроўскі і Мікола Абрамчык. Кожны з іх крычыць, што толькі ён законны прадстаўнік «улады», а другі — самазванец.

Пакуль гэтыя два «ўладары» грызліся паміж сабой, з Аргенціны ў Нью-Йорк прыбыў трэці прэзідэнт на пасадку «прэзідэнта» — Кастусь Мярляк. Вы аб ім слухна пісалі, але я хачу сёе-тое дадаць. Прыехаў Мярляк з добрымі грашыма. Адкуль ён іх узяў, ніхто не ведае. Наколькі я ведаю Мярляка і яго службу пры немцах у Навагрудку, дык лічу, што грошы ён награвіў з насельніцтва, будучы ў немцаў галоўным грабіцелем і гвалтаўніком на Навагрудчыне. Аб гэтым вы можаце дасканала даведацца, калі спытаеце Трухана Часлава з Навагрудка, які доўгі час быў у яго шафёрам і нават вёз яго на Запад, калі Мярляк уцякаў з Беларусі.

Нарабаваныя ў час акупацыі каштоўнасці Мярляк ператварыў у амерыканскія долары і, папоўніўшы гэтыя крываваыя грошы яшчэ доларамі, украдзенымі з так званай «вызвольнай» касы, ён набыў сабе ў Нью-Йорку велізарны дом, аўтамашыну і добрыя рэчы.

Жыве ён зараз па адрасу: Mr. K. Mierlak, 197 Roebling st., Brooklyn 11, New-York.

Карыстаючыся падтрымкай амерыканскіх рэакцыйных колаў, Мярляк хутка прыбраў да сваіх рук большасць былых прыхільнікаў Абрамчыка і Астроўскага і выступіў супраць БНР і Абрамчыка як «прэзідэнт». Ужо некалькі год ён з'яўляецца старшынёй «БАЗА» (Беларуска-амерыканскага аб'яднання). Мярляк—дыктатар і самавольнік—робіць сам усё, што захоча. На левай руцэ ён носіць вялікі масонскі пярсцёнак, якім усё бахваліцца, кажучы, што гэта «сымбаль» яго будучай прэзідэнцкай улады. Ён смяецца з Абрамчыка, Астроўскага і іншых, абзываючы іх дробезнікамі за тое, што яны прадаліся за малую суму долараў.

Наколькі мне вядома, Мярляк у хуткім часе мае намер паставіць пытанне аб адстаўцы Абрамчыка і аб выбарах яго «прэзідэнтам». Для гэтага ён ужо падкупіў большасць сяброў рады і яе віцэ-старшыню Стагановіча.

На сустрэчы з нагоды абвясчэння «тыдня паняволеных народаў» гэтае пытанне Мярляк абмяркоўваў з Джонсанам, і апошні нібы даў на гэта згоду.

Калі ж Абрамчык не пажадае адмовіцца ад пасады «прэзідэнта», як заявіў Мярляк, ён абвесціць аб стварэнні новага беларускага «ўрада», які будзе ачолюваць сам.

Паважаная рэдакцыя, калі гэта зацемка пра «святую тройцу» падыйдзе да вашай газеты, дык надрукуйце яе.

Нью-Йорк.

З. Н.

Пішучы

ЗЕМЛЯКІ...

ланцугі аўтаматчыкаў мота-стралковага батальёна брыгады палкоўніка Мішчанкі.

— Хутка ў штаб! — скамандаваў шафёру Якушаў, і той рвануў машыну.

Шафёр дрэнна арыентаваўся, і яны сталі блуздзіць па лесе, забітаму ўласаўцамі. Уласаў агледзеўся і, выбраўшы падыходзячы момант, выскачыў з машыны і пабег, спрытна перабіраючы доўгімі нагамі.

Якушаў на імгненне аслупянеў, а потым рвануўся за ім, дастаючы пісталет з кабуры. Але бацьчы, што гэта спабортніцтва не пад сілу генералу, які хутка стаміўся, страляць не стаў...

Уласава даставілі ў размяшчэнне корпуса.

Такі быў бясслаўны канец кар'еры генерала-зdraдніка.

Е. ФАМІНІХ,
Герой Савецкага Саюза,
генерал-лейтэнант
запасу, былы камандзір
25-га танкавага корпуса.

(«Известия»,
7 кастрычніка 1962 г.)

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект,
77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».